

מבין משאבים - 2167 - י"ט תשרי תשע"ז - 21 אוקטובר 2016

על הדרך עץ עומד איציק מאנגר

על הדרך עץ עומד צמרתו תשוח,
עזבוהו ציפוריו לאנחות הרוח.
אל דרום ומערב ואולי מזרחה,
רק הרוח תלטף צמרתו ששחה.
אל אימי אני אומר: "נא הקשיבי, אמא,
אף אני ציפור אהיה וכנף ארימה.
אל העץ אעופה לי, לא אנוד ממנו,
אצייץ לו שיר עליז ואנחמנו"
ים טרי טרי טרי - טרי טרי טי

אז אימי מוחה דימעה, "בן יקר, הבן לי,
אל תעוף לבד בקור שמא תצטנן לי".
-"אל תבכי, אימי, חבל על מאור עינייך,
כך וכך אהיה ציפור ואפרוש כנפיים".
סחה אמא ובוכה, - "איציק, אוצרי לי,
לפחות קח בגד חם שתהיה בריא לי.
ערדליים שתנעל, קשור צעיף על עורף,
אוייה לי ואללי כה קשה החורף".
ים טרי טרי טרי - טרי טרי טי

גופיה חמה תילבש אל נא תיתפרחח,
או חלילה בין מתים תבוא להתארח'.
כמה לי קשה עכשיו איך כנף ארימה,
מה קלה היא הציפור מה כבד לב אמא.
אז בעצב אחייך אמא אל עינייך,
לא נתנה אהבתך לי לפרוש כנפיים.
על הדרך עץ עומד צמרתו תשוח,
עזבוהו ציפוריו לאנחות הרוח.
ים טרי טרי טרי - טרי טרי טי

הצלון מוקדש לזכרו של חברנו
מואל (מוליק) פאל ז"ל שנפטר ביום שישי 7.10.16

מה הצלון:

קורות חייו/ יורט פאל

אבא/ ינהר פאל

תמונות מהאבלות/ רן פאל

סבא מוליק זיבור שלי/ שובל פאל

מכתב למוליק/ צמית מקיבוץ לזה

המפקד מהפלא"ח של מוליק/ נח ברסקי

סבא יקר/ אלה פאל

סבא/ רז פאל

סבא מוליק/ Chloie-הבת של ז'אן

קטע שכתב ז'אן לזיכרו של מוליק פאל

זכרונות ממוליק../ אביטל אולדסמן

קטע על מוליק מחז המשק ב-1995/ טובה אבריאל

תודות/ אסתר פאל

מנחם (מנחם) פלד (וסרניא) ז"ל

י"ח אדר תרצ"א - ה' תשרי תשע"ז

7/3/1931-7/10/2016

קורות חייו

שמואל (שמוליק) פלג (וסרמיל) 7/3/1931-7/10/2016

סבא נולד בשנת 1931, בכפר או כפי שקרא לו, עיירה בשם גולוגורי, ליד העיר לבוב, בשטח שנמצא היום במערב אוקראינה. גולוגורי היתה אז חלק מפולין וחיו בה כ-600 יהודים שהיו כ-40% מתושבי העיירה.

הוא היה בן יחיד עם 5 אחיות להוריו, מרכוס וסרמיל וטובה לבית טננבאום. אביו עסק במסחר תבואות, הייתה לו טחנת קמח, סחר בעצים, גידל דגים באגם המקומי ועסקים נוספים. אימו ניהלה עסק ליצור עורות שירשה מהוריה והיו לה אחים ואחיות בעיירה ובעיירות באיזור ולכולם משפחות.

ב-1939 כבשו הרוסים את חלק זה של פולין ובכך שלוותם ושיגרת חייהם השתנתה. למרות זאת החיים נמשכו כמעט כמו לפנים ובמקביל החלו להגיע שמועות על הקורה ליהודים במערב פולין שנכבשה בידי הגרמנים.

ביוני 1941 פתחו הגרמנים במבצע ברברוסה, וכבשו את האיזור. עם הכיבוש החלו התנכלויות ליהודים אם ע"י אוקראינים שניצלו את המצב ואם ע"י הגרמנים. בשנת 1942 גורשו היהודים ברובם לגטו שנתחם בעיר הסמוכה זלוצ'וב. סבא נלקח תחילה למחנה עבודה באזור ובהמשך הוחבא ביחד עם אחת מאחיותיו בעליית גג של רפת בגולוגורי, שם שהה עד למות אחותו שאחרי גירש אותו האוקראיני שהחביאם. בהמשך ועד שהאזור נכבש מחדש ע"י הצבא האדום, שהה סבא ביערות, תחילה לבדו והוא בן 10 בלבד ובהמשך התלווה לקבוצת פרטיזנים רוסים שנותרו ביערות עם מנוסת הצבא הרוסי. לאחר הכיבוש הרוסי ב-1944 ולאחר שהבין שמלבד דודו, אחי אביו, לא נותר איש בחיים ממשפחתו הגדולה, הובא לבית יתומים רוסי בלבוב, שם היה עד שנמצא ע"י שליחים של תנועת דרור ואיתם ברח למקום בו רוכזו נערים יהודים יתומים לפני עלייתם לפלשתינה.

ב-1946 לאחר מסע דרך צ'כיה גרמניה וצרפת, עלה לאוניה שנשאה נערים וילדים יתומים שקיבלו סרטיפיקטים לעלות לארץ. ביחד עם קבוצה של נערים התקבלו כחברת נוער בקיבוץ יגור, שם למדו, עבדו והוכשרו לחיי קיבוץ.

עם פרוץ מלחמת השחרור, גויסו נערים אלו לפלמ"ח לגדוד הפורצים של חטיבת הראל ובתוך זמן קצר הצטרפו למעגל הלוחמים. סבא נהג לספר כי הם שהיו בני 16-17, גויסו בעוד שבני גילם, בני הקיבוץ, המשיכו בלימודיהם הסדירים. "לא היו לנו הורים שישמרו עלינו" אמר.

בסוף 1949 הצטרפה קבוצת הנערים מיגור, לקבוצה של נערים ארץ ישראלים שהוכשרו בגינוסר וקבוצות נוספות והם הקימו את קיבוץ משאבים.

ב-1952 נשא סבא את סבתא לאישה כשהם בני 21 ו-19.

סבא עבד בשנים הראשונות כנהג משאית של הקיבוץ ובשנת 1962 נכנס לעבוד כנהג באגד מטעם הקיבוץ. באגד עבד עד יציאתו לפנסיה בגיל 65.

המשך...

עם יציאתו לפנסיה, הצטרף לצוות המדגה שזה אך הוקם והיה מאוד מאושר בעבודתו זו. נהג להתגאות בכך שכוחו עדין במותניו וביכולתו לעשות עבודה פיזית. תקופה יפה זו נקטעה כעבור כ-4 שנים. דלקת מקומית בגב התפתחה בשל רשלנות רפואית חמורה וגרמה לנתק בעמוד השדרה וסבא הפך נכה. למעשה מאז לא השלים סבא עם מצבו וכך עם השנים התדרדרה בריאותו.

לפני שבוע וחצי התאשפז בשל אירוע מוחי שבשלו גם התפתחה דלקת ריאות. אירועים נוספים שפקדו אותו בזמן האשפוז הכריעו אותו. סבא נפטר כשסביבו במשך כמה ימים בניו ונכדיו הרבים, שעטפו אותו באהבה ללא גבול.

כל השנים נהג לומר איך התמזל מזלו שלצידו סבתא אותה העריץ ואהב ואיך בנה משפחה לתפארת ולו 4 בנים, 12 נכדים ו-11 נינים וזאת לאחר שכל משפחתו הענפה נרצחה במלחמה. תודה לכל מי שהגיע לחלוק לו כבוד אחרון.

יורם פלג

אכא

תמיד ליווית אותנו בדרכינו כילדים, כנערים וכחיילים. עשית מעל ומעבר שנקבל כמעט כל מה שרצינו. הדבר שעמד לנגד עיניי תמיד הוא הדוגמא האישית אותה הנחלת לי: כוח סבל לנשוק שפתיים גם כשקשה, התמדה ועקשנות לעמוד איתן על מה שחשוב, יושר ללא פשרות ומסירות בכל דבר שנעשה, אדיבות ודרך ארץ.

היית תמיד גאה בנו, צאצאית. אהבת לספר איך הוא עשה כך והשני אחרת. תמיד היה חשוב לך שאף אחד לא יצא מקופח, כשהיינו משבחים את אחד מבנינו-נכדך, היית פורץ לשיחה ואומר "ומה חסר לשני".

הנך בשבילי דוגמא ומופת לחיים, דוגמא ומופת לתקומה, לתקומתה של המדינה! איך מהשואה שפקדה אותנו, השאירה אותנו עם מעטים ויתומים, דרך הפלמ"ח ולחימה עיקשת, התיישבות, חלוציות, בניה ועשייה, הרי זה אתה! אתה עברת את כל זה והצלחת גם להקים מדינה וגם להעמיד משפחה גדולה, ענפה ומלוכדת.

אהבת את כולם וכולם החזירו לך אהבה!

בבגרותנו הפך הליווי להדדי ככל שהתבגרת וכשזקנת עברה משימת הליווי אלינו בניך, נכדיך וניניך. כעת עלינו ללוות אותך בדרכך האחרונה!

אם יש דבר שעליו אני מתחרט זה שלא אמרתי לך מספיק:

אבא, אני אוהב אותך! היה שלום אבא יקר!

יזהר פלג

תמונות מהאלבום

ישבנו אתמול אצל סבא וסבתא לדפדף באלבומים ובתמונות. הרבה רגעים משפחתיים של סבא ושל סבתא עם הבנים בשחור לבן, ואז עם הנכדים בצבע ולבסוף עם הנינים כשכל דור מתווסף לקודמו עם הבעלים הנשים והטף לכדי תמונה קבוצתית גדולה של משפחת פלג- מפעל חייהם של סבא וסבתא.

ארבע תמונות מתקופות שונות מתוך האלבומים מסמלות כל אחת פן אחר של סבא שמוליק.

תמונה ראשונה היא תמונה של הנער שמואל וסרמיל, חודשים ספורים אחרי שהגיע לארץ, מחייך חיוך עצוב. בדיוק בתפר שבין פרק החיים שנגמרו שם לאלו שהתחילו כאן.

סבא, בניגוד למה שמיחסיים בדרך כלל לבני דורו שניצלו מאימת השואה, דווקא אהב והרבה לספר על העבר, לילדיו ובהמשך לנו, הנכדים. סיפורים גם על המלחמה, אבל גם על התקופה המאושרת של ילדותו, לפני כניסת הגרמנים. היה חשוב לו שנכיר גם את החוויות הטובות שעיצבו אותו, בחיק משפחתו האוהבת, הוריו וחמש אחיותיו, וגם את השנים הטרגיות – סיפור ההישרדות הבלתי נתפס שלו לצד אובדן כל היקרים לו.

אביו מרדכי, כפי שהיה סבא מספר, עוד הספיק להראות לו את הטלית המיועדת שהכין לו לקראת בר המצווה, טלית בה לא השתמש מעולם.

לצד העצב יש במבט של סבא בתמונה גם הרבה אופטימיות. אחרי העולם שחרב עליו ולקראת העולם החדש שמצפה לו בו – דור תש"ח שעסוק בלבנות ולהיבנות ולהילחם וסבא, באותה נחישות ברזל בה שרד- נחוש כעת להירתם לאתגר להשתתף ולהיות שייך, כמו כולם.

תמונה שניה היא תמונתם של סבא, שארית הפליטה מפולין, וסבתא, הצברית הירושלמית, ביום חתונתם. נערים צעירים מרקע כל כך שונה שהחליטו, כל אחד בנסיבות אחרות לגמרי, שלא להיכנע לתכתיבי הגורל ולשרטט את עתידם במו ידיהם. לקשור את עתידם זה בזו, מיום זה ואילך תמיד ביחד, ובמקום חדש וריק בו הכל יבנה מחדש- אדמת הנגב.

בכל הזדמנות, לאורך כל השנים, נהג סבא לומר איך התמזל מזלו שלצידו סבתא אסתר, אותה העריץ ואהב ואיתה הקים בקיבוץ משפחה לתפארת, נטולת בנות בשלב הזה, כאשר נולדו הבנים יורם, ניר, ניצן ויזהר. בין לבין החליטו סבא וסבתא להחליף את שם המשפחה הצעירה- מהשם, משם וסרמיל, לשם מכאן- פלג.

המשך....

תמונה שלישית מתוך האלבום היא של סבא, אומנם כבר סבא לנכדים אבל עדיין עם בלורית תלתלים שחורה וצפופה שטרם זרקה בה שיערת שיבה אחת, רץ במרץ בשבילי הקיבוץ עם רגליים קצרות אבל חזקות וזריזות, יחף וללא חולצה. הוא רודף אחרי הנכד איתמר, בן 5 בערך ורכוב על האופניים הישנות של יזהר, להם חיבר סבא מקל של מטאטא מאחורה. וכל זה עם חיוך גדול מאוזן לאוזן. חיוך שמסדר הרבה חיבה בשילוב עם גיחוך על הסיטואציה המבדחת.

כנכד הבכור, זוהי בדיוק דמותו של סבא שמוליק כפי שהיתה במשך שנות הילדות והנעורים שלי, דמות שצורבה לי היטב בזיכרון. סבא שלא יושב ולא נח לרגע, וגם כשכבר לא נשאר מה לעשות הוא הולך להביא סודה מהחדר אוכל. תזזיתיות ואנרגיות של עשיה וחיוניות שאין כדוגמתם. מרוץ בלתי פוסק שנדמה שתכליתו תמיד אחת- לדאוג שלכולם נוח ונעים, שלא חסר שום דבר. שכל המשפחה בסדר.

סבא חם ואוהב, שהבית שלו ושל סבתא במשאבי שדה היה לנו בית שני ובו בילינו חופשות ארוכות בקיבוץ עם בני הדודים, סבא שמלמד אותנו לנסוע על אופניים, שמשתולל איתנו על הדשא ובבריקה, סבא שאוהב לטייל, יורד איתנו את צוק ארבל עד למגדל ובביקור הבא זה הרי ברור שצריך להשלים את הדרך ההפוכה בעליה. סבא ששר לנו במלוא הגרון, ומבלי לזייף אף פעם, את שירי ילדותו באידיש ובפולנית. סבא עם הרבה מאוד הומור כשגם בפעם המאה סופרה הבדיחה בדיוק באותה התלהבות בה סופרה בפעם הראשונה.

כשהיינו מגיעים למשק השמחה הכי גדולה היתה לחכות לאוטובוס אגד של סבא בתחנה ליד האסם, שיגיע ויקח אותנו לסיבוב של רביבים ואחרי שכל הנוסעים ירדו גם יושיב אותנו על הברכיים ויתן לנו להחזיק את ההגה.

ביום הולדתו ה- 60 אני זוכר את סבא אומר שכמי שהיה במקום בו כילד, המוות כבר סגר עליו, ולמרות הכל הצליח באופן לא סביר לשרוד, ועכשיו זוכה לחגוג 60 עם המשפחה שלו, בעצם כל מה שניתן לו מאז זה בגדר מתנה, שהוא אומר עליה תודה.

סבא היה כל הזמן בתנועה, עד שבגיל 70, בגלל טעות רפואית, נגזלה ממנו היכולת לנוע. הפער הבלתי נסבל והלא הוגן בין האיש שחי חיי מעש ותושיה למען הסובבים אותו, ופתאום לא יכול לנוע עוד ותלוי בסובבים אותו, היה מכמיר לב עבור כולם, קשה לעיכול, ובעיקר לסבא.

המשך....

תמונה רביעית היא תמונה של סבא, צולמה כשנה וחצי לפני שנפטר כשהוא מתגלגל על כסא הגלגלים בדרך לטקס יום העצמאות או יום הזיכרון בקיבוץ ומניף את דגל ישראל.

לא תמונה מאוד אופיינית אבל היה בה משהו מאוד סמלי. היא מספרת את סיפור המסגרת של סבא, שמעבר לחוויות המשפחתיות איתו, היה גם דמות מעוררת השראה. מבלי שהתכוון לכך, זהו כבוד שוודאי בשל אופיו הצנוע היה מוכן לוותר עליו, אבל נכפה עליו מתוקף נסיבות חייו המטלטלות, וכך עבר המטען אותו נשא גם אלינו. החיים בגולה, טרגדיית השואה, המאבק העיקש לחיים, דרך סיפורי הפרטיזנים, העלייה לארץ, סיפורי דור תש"ח על חטיבת הראל ויישוב הנגב - לא צריך שיעור אזרחות ולא שיעור מולדת - תמיד נדמה היה שהאתוס הציוני במיטבו נכתב דרך כל סיפור שסבא שמוליק סיפר לנו. והדגל אותו הניף הוא למעשה דגל הניצחון הפרטי שלו והמשפחתי שלנו.

בימים האחרונים בבית החולים היה סבא מוקף כל העת בבני המשפחה שעטפו אותו באהבה ללא גבול. ברגעים שבהם היה ער הצליח, למרות הקושי לדבר, לתקשר בחזרה עם בני המשפחה בהנהונים, בלחיצות יד ובמבטים שהעבירו את המסר שהוא יודע שאנחנו אוהבים, וגם הוא אותנו.

אפשר היה לדמיין ברגעים האלו, שעל החדר בפנימית ב' צופה מלמעלה גם המשפחה של הילד שמואל וסרמיל מהכפר גולגורה שבפולניה, המשפחה האוהבת שבחיקה בילה ילדות כה מאושרת ואליה לא הפסיק להתגעגע במשך כל ימי חייו. לו הביטו בו מוקף במשפחה שהקים, היו ודאי אבא מרדכי, אמא טובה והאחיות מלכה, אתל, פייגה, רבקה, ורייזל שמחים וגאים מאוד בבן והאח הצעיר שמוליק, שהסתתר ונמלט ולחם ואהב והקים מדינה וקיבוץ ושלושה דורות שימשיכו את דרכו, וזקן והספיק להשיג בחייו את כל שנמנע מהם.

וגם אנחנו, משפחת פלג מלאים בגאווה ובאהבה לסבא שמוליק. בעל לסבתא אסתר, אב לארבעה בנים, סב ל-12 נכדים, סבא רבא ל-11 נינים ותמיד הסבא הגיבור שלנו.

רן פלג

סבא שמוליק גיבור שלי

סבא שלי, סבא שמוליק הגיבור שלי הלך לעולמו אתמול בגיל 86. ה-7 לאוקטובר לא אשכח את התאריך הזה לעולם. עבר את השואה, הצליח להגיע לארץ לבדו לאחר שכל משפחתו נספו. הקים משפחה לתפארת עם סבתי אסתר בת 4 ילדים 12 נכדים ו11 נינים! משפחת פלג המפורסמת! אחד ממייסדי המדינה וקיבוץ משאבי שדה, הקיבוץ בו נולדתי.

תמיד אהב ודאג בכל רגע ולא החסיר מאף אחד, קיבל את כל אחד בדרכו. אדם מיוחד שכל הסובבים שלו אהבו אותו ללא תנאים, לעולם לא ראיתי אותך מתעצבן או מרים את הקול לעולם אתה המודל לחיקוי שלי! לא נראה אותך בכל פעם שנגיע לבקר אתכם בקיבוץ יושב על הכסא שלך נינוח ושליו נסתכל עליך ונרגיש את הביטחון שאתה משרה לכולם, מתעניין לשלומנו ותמיד מרגישים שאתה שם בשבילנו.

את החיוך והשמחת חיים שלך למרות כל הקשיים שעברת עד הרגע האחרון והקושי לדבר לא ויתרת ונלחמת לומר מה שאתה רוצה להגיד. לפני שלושה ימים כשהייתי אצלך אמרתי לך "אנחנו אוהבים אותך ותמיד מאחוריך" וענית לי סבא, ענית "זה הדדי" תמיד ידעתי את זה אבל לשמוע את זה ממך זו הפרידה הטובה ביותר.

סבא שלי מחר ההלוויה ואנחנו נפרדים לתמיד קשה לעכל את הפרידה ועדיין לא מאמין שהגיבור שלי ושל כל המשפחה כבר לא איתנו פה.

סבא שמוליק 1930 - 2016
הגיבור שלי יהי זכרך ברוך
נזכור אותך תמיד מלך

שובל פלג

9.10.2016

אסתר

משפחה יקרה מאוד, חברי משאבי שדה, ידידים ומכרים
שמי עמית, אני מלהב ועבדתי הרבה שנים עם שמוליק, ברשותכם
אפרד כאן משמוליק כי אני מאמין שרוחו הטובה מקשיבה ושומעת.
שמוליק ידידי הטוב

במקום עבודתנו, באג'ד נהגו להכליל ולקרוא לכם השמוליקים, או
לנו סתם הקיבוצניקים, אני תמיד ראיתי אותך כשמוליק האדם, הפרט, העניו,
החרוץ והעיקר – האוהב וגאה מאוד במשפחתך. למרות צניעותך לא הסתרת
ודאגת לדווח על מעשי בניך (במסגרת המותר כמובן).

ליוויתי אותך בהתמדתך בעבודה, בשותפות מתחשבת בשותפך, בהסכמתך
לעבוד על כלי שלא רבים מבני גילך ופחות היו מסכימים, כי במזגך ראית
בך עניין שולי ופחות חשוב, ומאידך היית ביקורתי וקשוב לנעשה בסניף
ובאגודה – לא היית איש נאומים אבל בשיחות בינינו הבעת את דעותיך
המנומקות בנחרצות. לא בצרחות אבל לא פעם באנחות.

ואם ניתן לאדם לבחור את ידידיו - חבר כמוך הוא המיטב. ואלו לא דברי
חנופה – זאת האמת היוצאת מהלב העצוב היום

שמוליק ידידי הטוב – אסתר משפחה וחברים, אני מרגיש צורך עז להתנצל
היום ולהתחרט על מיעוט הקשר, כי הגיע לך הרבה יותר בייחוד בתקופה
האחרונה – אבל אני בטוח שבטוב מזגך היית כרגיל סולח ומוחל.

אזכור תמיד את טוב מבטך עם עיניך הירוקות הטובות וחיוך הנעים.

מכולנו

אתה כבר לא סובל

עמית מקיבוץ להב

[illegible]

וה"ת צומח מארץ ופני החיות נולדו מארץ
 חלב ודבש ואלה הם שמי ארץ ופני כסוי
 הארץ יצא קולו.
 ואלה שמות סמיח שלם היצורו השלם
 שמי ארץ שמי ארץ

סבא יקר

עומדים פה כולנו, כל בן עם ילדיו ונכדיו.
 קשה שלא להבחין בקשר המשפחתי החזק שלנו.
 ברור לנו שאתה וסבתא מהווים את הדבק. עמלתם קשה, השקעתם את כל כולכם למען
 המטרה הזו.
 השבוע האחרון היה כואב ועצוב אך גם מרגש כל כך וממלא.
 היה מדהים לראות אותך מוקף בכל רגע ורגע...
 אם זו שורתך האחרונה אשריך!
 אשרינו...
 החיים אילצו אותך להיות גיבור לא פעם אך לא הקשו את ליבך, היה לך לב רחב ולכולם היה
 בו מקום.
 תמונות משפחה התפתחו מהרכב קטן לנבחרת מנצחת כשאתה וסבתא במרכז.
 תמיד היית גאה כל כך בשבט ההולך וגדל, סיפור חייך תמיד ריחף מעלינו וגידלת אותנו להציב
 את המשפחה כערך עליון.
 עטפת את כולנו בכל רגע בחיינו, כל אחד ואחד זכה לרגעים איתך שלא ישכחו לעולם, הצלחת
 לגרום לכל אחד מאיתנו להרגיש יחיד ומיוחד.
 אנחנו רוצים להאמין שהצלחנו לעטוף אותך כשעלה הצורך.
 סבא
 ליוונו אותך בנשימותיך האחרונות, בליטופים ונשיקות רכות.
 זיכית אותנו באפשרות להיפרד, לומר מילות אהבה ולשחרר אותך.
 אנחנו משחררים אותך סבא, אין צורך בגבורה יותר.
 אוהבים אותך וגאים להיות נכדיך!
 נתגעגע תמיד...

אלה פלג

קטע שכתב זאן אליכרו fe שמוליק פאפ

Life is short, they say it takes a minute to find a special person, an hour to appreciate them, a day to love them, but the an entire life to forget them. i never met a true hero before i met shmulik, a warm person, always about the family, someone with a silver hair and gold in his heart, for me he is the next best thing to Santa clause for his grandchildren. it's hard to forget someone who gave you so much to remember.

ז'אן המטפל של שמוליק

החיים קצרים, הם אומרים שלוקח דקה למצוא אדם מיוחד, שעה כדי להעריך אותם, יום כדי לאהוב אותם, אבל חיים שלמים כדי לשכוח אותם. אני מעולם לא פגשתי גיבור אמיתי לפני שפגשתי שמוליק, אדם חם, תמיד בשביל המשפחה, מישו עם שיער כסף וזהב בלבו, בשבילי הוא הדבר הטוב ביותר אחרי סנטה קלאוס בשביל נכדיו. קשה לשכוח מישו שנתן לך כל כך הרבה בשביל לזכור.

ז'אן המטפל של שמוליק

Saba Schmulik,

I will miss you so much! I love you and you will always be in my heart. Thank you so much for being there for me and treating me like your own family. It's so sad I will not see you anymore. But I will never forget you.

(הבת של ז'אן) Chloie

סבא שמוליק

אני אתגעגע אליך כל כך! אני אוהבת אותך ואתה תמיד יהיה בליבי. תודה רבה לך על היותך שם בשבילי מתייחס אליי כמו משפחה משלך. זה כל כך עצוב שאני לא אראה אותך יותר. אבל אני לעולם לא אשכח אותך

הבת של זאן

לכרונות מנוליק..

בערב יום השואה האחרון ממש כאן, לרגלי האנדרטה לזכרם של קרובי משפחותינו שנספו בשואה, קרא שמוליק על פי בקשתו "קדיש"... כאילו ידע.. לא יהיו עוד עברו ימי שואה. ואנחנו מצטמררים. שמוליק הילד הקטן שנאלץ להתחבא ביערות. שמוליק הילד הקטן שמשפחתו נספתה יושב כאן איתנו מוקף באשתו היקרה והמסורה ובילדיו ונכדיו האהובים והאוהבים ואומר "קדיש". זהו נצחוננו הקטן אך עוצמתי של שמוליק על הנאצים שגדעו את משפחתו אז. כזה היה שמוליק. סמל אמיתי להשרדות. והיה גם שמוליק הנהג. 33 שנה עד ליציאתו לפנסיה היה שמוליק הנהג שלנו ב"אגד". מסור וחייכני, כמעט ולא מחסיר יום, ואף זכה לקבל תעודת הוקרה כ"נהג אדיב". ועל כך כתב בזמנו יואי – "שמוליק לא הולך לאיבוד, ועוד מקבל פרס על התנהגות טובה ואדיבות, הרי שיש לנו עניין, עם משהו שלא מן המניין. אך מה נאמר ומה נדבר, עד כמה שאני עוד זוכר, מאז שירד באזורנו שלג, לא היה לנו נהג כמו שמוליק פלג".

ובמרץ 1996 בשעות הבוקר המוקדמות אסתר אוספת חברים לתחנה. ובתחנה דגלים, מצלמות והאוטובוס מגיע. את פניו של שמוליק מקבלים נהגים ותיקים ואנשי הנהלה ונפרדים ממנו בחום. שמוליק חזר הביתה. לקיבוץ ובעיקר למשפחה.

משפחה לתפארת.. ממש שבט.. עם מחלתו כולם עוטפים את שמוליק בדאגה ואהבה ומסירות אין קץ. הנחמה הקטנה.

והיום אנחנו נפרדים משמוליק.. נפרדים אך לא שוכחים..

נוח על משכבך בנועם ורגיעה..

אביגיל גולדסמן

בית מנאפי עדה

אבל ומתת צערה

fe מנחת פלג

עם מות הפלג, האב, הסב וסבא רבא חכרנו

מנוליק (fine) פלג ז"ל

סכא,

שבוע עבר מאז נפרדנו ממך בבית החולים, שבוע וחצי של דאגה, צמודים אליך ומתרגשים מכל מבט, מלמול, ליטוף ונשיקה. שבוע עבר ונדמה שהיה חלום שכולנו מבקשים להתעורר ממנו, ואם אפשר להתעורר בליטוף ממך ובמבט שבסופו החיוך החם שלך ונשיקה עם יד על הלחי. אבל כולנו זוכרים את הפרידה שזכינו לה, להיות כל כך קרובים אליך כמו תמיד, ולהראות לך כמה אנחנו אוהבים.

כל כך הרבה אנשים מנקודות שונות בחייך הגיעו להיפרד, לנחם ולהתנחם, זכינו לשמוע סיפורים לדפדף בתמונות ולהתחבר כולנו שוב.. הנינים שלך מילאו את הבית ושחזרו שבתות שמחות אז כשהיינו ילדים ובין הטיל לבריכה לחדר האוכל גם עשינו אצלכם בלאגן גדול. עוצרת ומסתכלת סביב, ואתה כל כך נוכח, בסלון ליד שולחן האוכל, מגיח מהמסדרון, על השביל בכניסה לבית מסתכל על המתרחש, משחק עם אחד הילדים בכדור וגאה, כל כך גאה. סבתא חזקה וגיבורה ומלמדת אותנו עוד שיעור באהבה בחיים האלו, מבטיחים להמשיך לשמור עליה ולאהוב תמיד.

סבא, אדמת משאבי שדה מחבקת אותך אליה עכשיו ואוהבת ושומרת עליך בשבילנו. אוהבים אותך מאד ולעד נתגעגע.

רז פלג**תודות**

תמו שבעת ימי האבל הרשמיים, וכמובן לנו המשפחה ולי, עדין קשה להשלים עם החסר הנוראי.

בהזדמנות זו, ברצוני להודות ליחס הנפלא של החברים בקיבוץ, במיוחד לשיירת המלאכיות/כים שהפתיעה בכל ערב, במגשים מלאי כל טוב, בסירי המרק שחיממו את הלב ובפשטידות למיניהן. שימחתם אותנו ואת אורחינו הרבים, תודה כמובן גם לאלה שביזמתם הפרטית מילאו אותנו בכל טוב ונשארו איתנו לשוחח על אה ועל דא. תקצר היריעה מלהכיל את כולם ואכן היה בזה כדי לנחם ולהזכיר לנו שאנחנו חיים בקיבוץ ולא פסה החברות. בעוונותיי חשתי לאחרונה געגועים למה שהינו פעם. תודה למשפחתי היקרה, הנהדרת שטרחה וארגנה את הכל (ואותי הצמידה לכורסא). תודה לחברים שטרחו לכבד את שמוליק בלוויה מכובדת. ותודה לאורחים שבאו מקרוב ומרחוק לנחמנו. שנזכה כולנו לאירועים שמחים ולחג שמח !

אסתר פלג

קטע מחז האשק שנהל בשנת 1995

הקיבוץ היה בן 46 הקדשנו את הצוותא לנהגים
ואני כתבתי קטע על כל נהג ונהג ששירת אותנו בנאמנות.

בימים שמקדם בימים שמכבר
היו הנהגים השולטים בכפר.
להוציא את האף מחוץ לקיבוץ
ידידות וקירבה לנהגים נחוץ.

על שמוליק פלג ז"ל:

"פעם נסעתי לירושלים
הובלתי חלב בכדים מכל הקיבוצים
והמושבים.
השכמה בלילות, נסיעות ארוכות,
עייפות מצטברת והעין נעצמת,
בצומת נחשון חיפשתי תנומה לשעה
קלה
לאדם העמל ערבה השינה.
צהרים, גיליתי בתדהמה.
כך הגיע הנוזל הלבן מגובן וחמוץ
ובתנובה חיפשו את הנהג החרוץ.
עם כל הקשיים, עם כל התלאות,
סיפוק רב קיבלתי שנאמרו התודות
חיוך עם בוקר, ברכת משכימים,
אף פעם לא קיבלתי מילדי הנעורים.
כעסתי מאד, זאת כן אזכור,
ופתחתי להם הדלת רק מאחור".

קשר מכתבים, טלפון אין בנמצא,
תלוי בנהג ובזמן שימצא,
הובלת יולדת הזמן דוחק,
ילד חולה ואין רופא,
הכל תלוי בעם הנבחר
ובחריצותם ישק פה דבר.

הכביש כמחגרת, הכביש כנתיבה
הכביש כאבנט, מסלול ומסילה
קדימה נוהגת ומסיעה
חבורת ההגה פה מובילה.

